

Voorwoord

In 1955 hadden mijn ouders het plan opgevat om met het gezin, mijn oudere zus, ikzelf en mijn jongere broertje op vakantie naar zee te gaan.

Het was onze eerste vakantie, een hoogtepunt wat voor onrust en een prettige spanning zorgde al was het reisdoel nog geen veertig kilometer verder.

Er werd die zomer gedurende twee weken een vakantiehuisje gehuurd in Kamperland, een klein dorpje op Noord-Beveland, dicht bij de kust aan de Oosterschelde.

De tocht van Goes naar Kamperland werd door het hele gezin op de fiets gemaakt wat op zich al een hele onderneming was. Noord-Beveland was toen nog een eiland en alleen per boot bereikbaar dus daar kwam tot mijn grote vreugde nog een vaartochtje bij!

Het nieuwe en onbekende maakten het tot een groot avontuur waar we intens van genoten.

Het is ook niet bij die ene vakantie gebleven. Het waren heerlijke weken die wij in zeer sobere zomerhuisjes midden in de natuur doorbrachten. Het mooie witte stille strand en de vrije duinen met daarboven het *gekluuk* van de meeuwen en de prachtige wolkenluchten zijn onvergetelijk. De gemoedelijkheid en tolerantie waarmee de autochtone bevolking en de weinige vakantiegangsters met elkaar omgingen was tekenend voor die tijd. Met weemoed gaan mijn gedachten vaak terug

naar die mooie, hilarische en ontroerende momenten die deze vakanties kleur hebben gegeven.

Uiteindelijk hebben al die bijzondere herinneringen mij geïnspireerd tot het schrijven van dit boekje waarin ik u meeneem naar het leven in de vijftiger en zestiger jaren.

Mogelijk dwalen uw gedachten terug naar uw eigen herinneringen of als u een nog een jonge lezer bent hoop ik dat dit een mooi beeld uit mijn kinderjaren zal geven.

Joke den Engelsens - Dekker

Inhoud

Voorwoord	5
1. Verlangen naar het strand	9
2. Naar Noord-Beveland	13
3. Hallo Kamperland	18
4. Naar het strand	21
5. Op verkenning langs de dijk	24
6. Het lieve paard Puck	26
7. Het 'winkeltje'	28
8. Naar de grote duinen (de Banjaard)	30
9. Verrassend bezoek	33
10. Het avontuur kan beginnen	36
11. De volgende ochtend	39
12. Aan alles komt een eind	41
13. Weer thuis	43
14. Een ander onderkomen	47
15. De andere dag	50
16. Eindelijk lente	52
17. Terug op het eiland	55
18. Het Kuupje en de kleine duinen	58
19. Tassen inpakken	61
20. De Piezel	63
21. De boer op...	67
22. Gevallen voor een wulk	70
23. Het onfortuinlijke petje	73

24. De schuur van Ko Mol	75
25. Studeren in de schuur	78
26. Nieuwe kampeeders (Chris en Berend uit Limburg)	80
27. Het kampvuur	83
28. Stropers	86
29. In Zeeland schijnt altijd de zon...	89
30. Een 'stralende' dag	94
31. De tent van Flip was een begrip	96
32. Andere tijden	98
33. Onrust en verbazing	100
34. Het Deltaplan	104
35. Niets blijft bij het oude	106
36. Het leven gaat verder	110
37. Het windscherm - een hoofdstuk apart	113
38. Dagmelk	115
39. De Consul was groot	120
40. Terug naar de kust	123
Nawoord	125

1. Verlangen naar het strand

Mijn ouders, beiden aan de kust geboren en getogen – mijn vader in Egmond aan Zee en mijn moeder in Vlissingen – waren echte strandliefhebbers.

Ik was net vier jaar toen wij in 1951 van Middelburg naar Goes verhuisden. We kwamen daar weliswaar dicht bij de kust van de Ooster- en Westerschelde te wonen maar een mooi zandstrand en duinen waren daar niet aanwezig.

Dat werd als een groot gemis ervaren. Met weemoed dachten mijn ouders terug aan de mooie romantische kust van Walcheren. Die verhuizing was geen vrije keus geweest maar had te maken met een overplaatsing van het werk van mijn vader. Met een spijtig gevoel hadden zij het moeten aanvaarden.

Het bezit van een auto was nog een zeldzaamheid dus de fiets was het aangewezen vervoermiddel. Op vakantie gaan was in de jaren '50 nog niet zo gebruikelijk. We waren weleens een paar dagen met een gehuurde auto naar familie in Egmond geweest. Onderweg hadden we bij vrienden van mijn ouders overnacht en zelfs één nacht in een hotel geslapen. Op de heenweg gingen we naar Artis en op de terugweg naar de Efteling die toen net geopend was.

In Goes kwam ik met mijn ouders, oudere zus en jongere broertje op de Kloetingseweg nr. 66 te wonen. Een romantische klinkerweg met veel bomen en vrijstaande

huizen met mooie tuinen achter sierlijke smeedijzeren hekken of ligusterhagen.

Nog altijd bekruipt mij een gevoel van heimwee als ik de zoete geur van bloeiende liguster ruik.

Twee huizen verder, op nr. 72, woonde een gezin met een jongetje van mijn leeftijd en zijn oudere zusje. Het was een warm en gastvrij gezin waar ik mij erg thuis en zeer welkom voelde. Ik had een hechte band met de kinderen Jan en Aartje. Vooral met Jan had ik een onafscheidelijke vriendschap die mijn kinderjaren kleurrijk en onvergetelijk hebben gemaakt. Tussen onze ouders was er een goed en gezellig contact en het dagelijkse loopje van ons huis naar hun huis en vice versa voelde voor mij altijd veilig en vertrouwd.

Om in de zomer toch even aan de kust te zijn en een frisse duik in zee te kunnen nemen gingen we vaak naar een klein en wat modderig strandje aan de Oosterschelde bij het dorpje Kattendijke, dat ontstaan was na een dijkval waarvan de sporen nog goed zichtbaar waren. Overal lagen nog restanten van de muralt-muurtjes die destijds in Zeeland bovenop vele dijken waren aangebracht als extra verzwaring en bescherming tegen de kracht van de zee. Ze lagen daar geheel of gedeeltelijk gekanteld op het strandje. Sommige zodanig dat ze als een grote stenen bank fungeerden waar je redelijk comfortabel op kon zitten en ieder geval je spullen veilig weg kon zetten tegen het opkomende water.

Als het vloed werd hoorde je onder de betonnen banken een hol klotsend geluid. Het was heerlijk om vanaf zo'n bank met je voeten in het langzaam stijgende water te zitten wat bij iedere golfslag deinde en spetterde.

Het was vanuit Goes een flink fietstochtje over warme

geasfalteerde polderwegen. Ik was altijd blij als ik de dijk opliep en de heerlijke frisse zeewind voelde. Er was altijd veel op het strandje te vinden, een bezigheid die nooit vervelde en elke keer weer anders was. Eb en vloed zorgden voor een eindeloze variatie van schelpen. Vooral als het flink gewaaid had en de vloed het water had opgestuwd lagen de kokkels, muiltjes, mesheften, mooie witte strandgapers, mossels en grote oesterschelpen voor het oprapen. De grote stenen die her en der verspreid lagen tilden we voorzichtig een stukje op om vol spanning te kijken hoe de krabben die daar onder zaten in razend tempo wegliepen. Je wist nooit welke kant zij opgingen en voor je het wist liepen ze over je blote voeten. Er lagen veel stukken rode baksteen, afgesleten door de zee tot platte schijven. Wanneer het vloed was en windstil kon je ze met een beetje lage horizontale gooi over het gladde water laten ketsten. Als je een beetje geoefend was ketste hij soms vijf tot zes keer over de waterspiegel voor hij zonk.

Met eb hing er een onaangename modderige geur maar de enorme vlakte was daarentegen geweldig om tussen meeuwen, scholeksters en snelle strandplevier-tjes te scharrelen en te zoeken naar alles wat de zee had achtergelaten. Bij vloed was het heerlijk zwemmen.

Aartje en Jan waren er ook vaak met hun ouders en waar we thuis gestopt waren met spelen gingen we hier weer verder. Er was altijd wel iets leuks te doen of te zien. Kanalen graven, dammen bouwen of bij een visser kijken hoe die met een werphengel langzaam draaiend aan het molentje zijn vangst binnenhaalde. Nieuwsgierig stonden we in de emmer of het leefnet te loeren wat daar allemaal in bewoog. Zo'n visser zat niet op ons te

wachten en was meestal van het zwijgzame soort. Hij was de drukte ontvlucht om lekker met zijn hengel op het stille en uiterste puntje van het 'Kattendijkse strandje' tot rust te komen. Starend naar de zee met de wind door zijn haar en een shagje op zijn lip was de dag voor hem. Aan een paar nieuwsgierige kinderen had hij geen boodschap. Dat gold ook voor de mannen die met eb zeepieten kwamen spitten. 'Zagers' zoals zij dat noemden. Dat was eigenlijk een illegale bezigheid dus daar moest je zeker niet te dicht in de buurt komen!

Vele herinneringen aan dit leuke stukje recreatie aan de Oosterschelde staan tot in de kleinste details in mijn geheugen gegrift. Voor mijn ouders was het aanvankelijk een surrogaat strandje maar bij gebrek aan beter zijn we daar uiteindelijk vele zomers naartoe gefietst en hebben ons altijd prima vermaakt! Mede door het kleine aantal vaste bezoekers had het iets vertrouwds gekregen. Maar het verlangen naar een rij duinen met wuivend helmgras aan een mooi wit zandstrand bleef knagen!

2. Naar Noord-Beveland

De moeder van Aartje en Jan was opgegroeid in Kamperland, een klein dorpje op het eiland Noord-Beveland dicht bij het Veersche Gat (het tegenwoordige Veerse Meer) en vlak bij het strand en de duinen aan de Oosterschelde. Regelmatig gingen zij op familiebezoek en in de zomer brachten zij daar hun vakantie door. Ik ben ervan overtuigd dat hun enthousiaste verhalen ertoe geleid hebben dat mijn ouders dat stukje kust van Zeeland zijn gaan verkennen. Bovendien was dit eiland voor mijn vader niet onbekend omdat hij er regelmatig voor zijn werk kwam. Het toerisme was er nauwelijks doorgedrongen en alles was nog kleinschalig. Dat voelde aantrekkelijk en zodoende besloten mijn ouders om in de zomervakantie van 1955 veertien dagen een zomerhuisje te huren in de buurt van het dorpje Kamperland. Hemelsbreed gezien niet zo ver van Goes maar de reis moest per fiets gemaakt worden. De actieradius was beperkt.

Ik vond het geweldig en verheugde mij enorm op deze onbekende missie. Enthousiast deelde ik de voorpret van de vakantie met mijn buurkinderen die er veel over konden vertellen. Uit hun verhalen vormden zich allerlei beelden in mijn hoofd over de kleine duinen en het hoge ongerepte duingebied bij de Banjaard. Noord-Beveland was toen nog een eiland, dus zat er ook nog een vaartochtje in het verschiep wat de reis nog aantrekkelijker maakte.

Toen eindelijk de zomervakantie was aangebroken vertrokken wij op een mooie zonnige dag met hele gezin, vader, moeder, mijn vijf jaar oudere zus, mijn zes jaar jongere broertje achterop de fiets bij mijn moeder en ikzelf vanuit Goes met volgeladen fietsen richting Wolphaartsdijk naar de veerboot. Mijn vader nam de leiding en loodste ons door de polder waar het altijd waaide. Ik zie nog de vorsende blik van mijn vader als hij tijdens een pauze onze fietsen controleerde, de bandenspanning nakeek en even aan de bagage voelde of alles nog goed vast zat. Altijd verantwoordelijk, altijd zorgzaam! Mijn moeder zorgde gewetensvol voor de proviand met af en toe een snoeperijtje om onderweg de moeder in te houden.

De fietstocht vorderde en voor we het wisten stonden we bij de Zandkreek (het tegenwoordige Veerse Meer) te kijken of de veerpont onze kant al opkwam. Het was een spannend moment toen de boot aanlegde, de passagiers eraf kwamen en ik achter mijn vader met mijn fietsje aan de hand de boot opliep. Toen we allemaal aan boord waren werden de fietsen netjes weg gezet en kon de oversteek beginnen. Het boottochtje was geweldig. Nieuwsgierig keek ik over de reling in het water waar grote transparante kwalen met lange tentakels als zwierige franjes in het groenige water deinden. Ik was mij er op dat moment nog niet van bewust dat ik ooit recht in zo'n enorme kwal zou zwemmen. De geur van de zee en de wind door mijn haar gaf een specifiek gevoel van vrijheid en avontuur.

Met een beetje spijtig gevoel dat het vaartochtje zo kort duurde gingen we in Kortgene aan wal waar we tot mijn grote verrassing in café het Veerhuis wat

gingen drinken. Een niet alledaags gebeuren! Een verrukkelijk vakantiegevoel borrelde bij mij naar boven toen wij plaatsnamen aan een tafeltje.

Er hing een lucht van koffie en sigarenrook en op de tafels lagen donkere dikke pluchen kleedjes. Ik kreeg een flesje chocomel – een ongekennde luxe. Genietend keek ik rond en liet, afgeleid door de omgeving, tot mijn grote ontsteltenis mijn flesje omvallen... Natuurlijk had ik het op het viltje moeten zetten en niet ernaast...

Het hele gezin zat met grote ogen te kijken hoe de kostelijke chocomel zich traag een weg zocht tussen de wollen draadjes van het Perzische kleedje. Ik bespeurde een lichte irritatie bij mijn ouders toen zij het ongelukje meldden. De caféhoudster depte met een geërgerd gezicht en een niet al te schone doek het kleedje droog en zette het nieuwe flesje met een driftige tik op het viltje wat overkwam als een zwijgende doch dreigende waarschuwing! Het was een smet op deze mooie en fijne dag en ik voelde mij onhandig.

Met een gevoel van teleurstelling stapte ik een half uur later zwijgend op mijn fietsje om het tweede traject af te leggen richting zomerhuisje.

Er was van alles te zien en mijn vader, die het eiland redelijk kende, vertelde nog wat leuke verhalen maar ik kon er niet van genieten.

Ter hoogte van Geersdijk kwam hij naast mij fietsen en op een gegeven moment voelde ik zijn hand op mijn schouder terwijl hij met een grijns zei: 'Wat een rot kleedjes hadden ze daar op de tafels, hè.' Daarmee liet ik alle flesjes chocomel van de wereld achter mij. Het gevoel van mineur zakte weg, het vakantiegevoel kwam weer boven en ondanks de tegenwind leek het of mijn fietsje

plotseling een stuk lichter trapte.

Mijn vader verzekerde mij dat er binnen niet al te lange tijd iets bijzonders te zien zou zijn.

Nieuwsgierig trapte ik nog wat harder tegen de wind in.

Niet ver van Kamperland zag ik plotseling aan de rechterzijde van de weg in een bocht aan weerszijden

De Kurassiers van de Hoge Hoeve

van een groot hek bij een boerderij, de Hoge Hoeve, twee levensgrote houten uitgezaagde afbeeldingen van twee witte paarden waarop Franse soldaten zaten. Het waren de zogenaamde Kurassiers in prachtige rood met witte uniformen. Het was een onverwachte sprookjesachtige aanblik in het vlakke polderlandschap en we stapten van onze fiets om deze bijzonderheid te bewonderen. Het deed de moeheid in mijn benen weer even vergeten en vol moed begonnen we aan onze laatste kilometers.